Täysistunto

Torstai 19.11.2026 klo 16.00—21.43

2.4. Suullinen kysymys nuorten työttömyydestä (Harry Harkimo liik)
Suullinen kysymys SKT 180/2026 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.25 **Harry Harkimo liik:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Vähän meni ohi tämä, että pääministeri sanoi, että pyrimme äideille ja isille tekemään työpaikkoja. En oikein ymmärrä, miten se auttaa nuorien työllistämiseen, mutta ehkä sitä pystytään selittämään jollain tavalla. 76 000 työtöntä on tällä hetkellä alle 30, ja on arvioitu, että tuhat työllistä saadaan lisää ensi vuoden aikana. Se on murto-osa tästä. Ja te puhutte koko ajan siitä, että nyt se on kääntynyt, nyt se alkaa työllistää. Jos tuhat tulee lisää, niin se ei vaikuta yhtään mitään. Meidän pitää tehdä paljon isompia ratkaisuja.

Yksinyrittäjien kanssa kun olen jutellut tästä, niin tämä työllistymisseteli ensinnäkin on ihan liian vaikea niille. Ne eivät ymmärrä, miten se toimii, ja sitä pitäisi pystyä helpottamaan. Mutta eikö voisi tehdä ensimmäiselle työntekijälle, jos palkkaa nuoren, verohelpotuksia sillä lailla, että yritys saa kunnon verohelpotuksen? Silloin se olisi paljon helpompi niille yrityksille, yksinyrittäjille ja kaikille. Miten tämmöinen kävisi, ministeri Marttinen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.26 **Työministeri Matias Marttinen** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, herra puhemies! Pidän myös hyvänä, että salissa tuodaan näitä konkreettisia ehdotuksia sen sijaan, että tuntuu, että täällä vasemmalla laidalla lähinnä painetaan vain jarrua ja vastustetaan laajasti ja arvostellaan laajasti näitä hallituksen tekemiä uudistuksia. Oli minusta hienoa, että toitte myös tätä omaa pohdintaa esille, ja vakuutan, että näitä eri malleja voidaan aivan hyvin katsoa läpi, miten sitten tulevaisuudessa olisi järkevää näiden osalta toimia.

Työllistymissetelin ehtoja on kevennetty hyvin huomattavasti, mutta tiedän ja ymmärrän hyvin myös sen, että yksinyrittäjille se ensimmäisen työntekijän palkkaamisen kynnys on siis äärimmäisen äärimmäisen korkea. Minusta teillä on tässä aivan oikeaa ajatusta, koska meillä on tällä hetkellä Suomessa se 230 000—240 000 yksinyrittäjää, ja ajatelkaapa, että jos heistä vaikka joka viides voisi ottaa sen askeleen, että he palkkaavatkin sen ensimmäisen työntekijän, niin sillä on jo hyvin merkittävää vaikutusta taas koko kansantalouden kannalta. Sen takia näitä eri toimenpiteitä meillä on tehty, mutta työtä on erittäin tärkeää jatkaa tästä eteenpäin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jokelainen, olkaa hyvä.

16.27 **Jessi Jokelainen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nuorisotyöttömyys on noussut neljässä vuodessa yli seitsemällä prosentilla, ja se tarkoittaa tällä hetkellä siis noin 80 000:ta työtöntä nuorta, joista neljäsosa on pitkäaikaistyöttömiä. Tämän tilanteen pitäisi olla kansallinen hätätila, koska kyseessä on erityisen vahingollinen työttömyyden laatu yhteiskunnallisesti ja yksilöiden kannalta. Sen lisäksi työmarkkinat tulevat merkittävästi muuttumaan lähivuosina, koska tekoäly tulee vaikuttamaan työllisyyden kenttään. Vaikka tällä hetkellä nuorisotyöttömyydessä tekoälyllä ei nähdä merkittävää vaikutusta, niin asiantuntijat ovat arvioineet, että se tulee vaikuttamaan työuran alkuvaiheen työtehtävien vähenemiseen eli juuri niihin työtehtäviin, joihin nuoret tulevat työllistymään. Eli tilanne on kokonaisuudessaan sellainen, että se vaatisi tällä hetkellä tehokkaita, vaikuttavia toimenpiteitä. Vasemmistoliitto on esittänyt esimerkiksi uutta nuorisotakuuta, jossa nuorelle tarjottaisiin työtä, opiskelua tai vastaavaa palvelua kolmen kuukauden kuluessa työttömyyden alkamisesta.

Ministeri Marttinen, olette puhunut monessa käänteessä tästä työllistymissetelistä, mutta kuten olemme kuulleet, työnantajat eivät sitä riittävästi hyödynnä. Kysynkin siis: Millä keinoilla varmistatte, [Puhemies koputtaa] että sitä käytettäisiin tosiasiallisesti? Millä keinoilla ja kannusteilla? [Puhemies koputtaa] Ja mitä muita konkreettisia toimia esitätte, jotta tilanne saadaan kääntymään [Puhemies koputtaa] ja nuorilla on Suomessa työtä? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.29 **Työministeri Matias Marttinen** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Ehkä tässä nyt on, hyvät edustajat, tärkeää tuoda esille se, että Suomessa on myös paljon sellaisia työnantajia, jotka eivät välttämättä edes halua hakea minkään kaltaista julkista tukea työllistääkseen taas uusia työntekijöitä. Eikä tietenkään ole niin, että tässä tilanteessa olisi jokin yksittäinen toimenpide... [Suna Kymäläisen välihuuto] — Edustaja Kymäläinen, ei ole mitään yhtä yksittäistä toimenpidettä, joka ratkaisee tilanteen, vaan sen takia tarvitaan hyvin laajasti näitä uudistuksia.

Hallitus on tehnyt veropolitiikan, työmarkkinauudistuksen, sääntelyn purkua, sen kautta myös toimenpiteitä, että kun yrittäjä menee pankkiin, niin hän saisi vaikka Jämsässä rahoitusta pankista, jotta taas vastaavasti sitten pystyy investoimaan ja palkkaamaan lisää väkeä. Mitä vahvemmin talous kasvaa... Mitä nyt nähdään, talous on lähtenyt vahvasti liikkeelle. Nuoret ovat usein heitä, jotka ensimmäisenä kärsivät siitä talouden käänteestä, mutta kun taas vastaavasti talous alkaa vetämään vahvemmin, niin silloin syntyy myös paljon uusia työpaikkoja vaikka palvelualoille, jonne nuoria sitten työllistyy. Eli kyse on siis kokonaisuudesta, ei yhdestä toimenpiteestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

16.30 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Arvoisa pääministeri, ydinkysymys on, missä ne luvatut työpaikat ovat. Jos OECD:n mukaan joka neljäs työvoimaan kuuluva alle 25-vuotias on työtön, niin se luku on karmea. Jos katsoo keskimäärin niitä muita lukuja, niin se on alle puolet siitä muilla. Miten voi olla näin vaikea ti-

lanne? Jos ajatellaan tätä työllistämisseteliä, niin se on ollut erittäin tervetullut. Tokihan siinä oli hiukan räpiköintiä, ja sitä on nyt korjattu.

Mutta työministeri Marttinen kysyi niitä konkreettisia avauksia. Minusta edustaja Kurvinen nosti hyvin esiin nämä sakkomaksut, mitä keskusta on nostanut. Voisitteko edes harkita vaikka sitten alle 25-vuotiaiden osalta sitä? Jos ajatellaan, että kun nuoren työttömyys pitkittyy, niin lasku tulee kunnalle, ja juuri kunnan pitäisi olla pohtimassa niitä keinoja, joilla tämä nuori sitten työllistetään.

Toisaalta meillä on varmasti yrityksiä, jotka olisivat valmiina työllistämään ja käyttämään tätä seteliä. Voisiko näitä rahoja siirtää sinne, missä tätä intoa on? Onko se tällä hetkellä mahdollista, eli tehdä näitä sisäisiä siirtoja ja myös huolehtia siitä, että helpotetaan sen ensimmäisen työntekijän palkkaamista?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.31 **Työministeri Matias Marttinen** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Kiitoksia edustajalle hyvästä ja pohdiskelevasta puheenvuorosta. Jos nyt ensinnä lähdetään liikkeelle tästä kuntien rahoitustilanteesta, niin jotta myös kotikatsomoissa ymmärretään, minkä takia aikoinaan tämmöinen malli on luotu: Kunnilla pitää olla erittäin vahvat kannustimet edistää työllisyyttä. Jos nämä maksut kunnille työttömyydestä ovat liian matalat, niin silloinhan kunnan on helpompaa vain jättää nämä ihmiset työllistämättä, palveluitten ulkopuolelle, ja sen maksun pitää olla kuitenkin riittävän tuntuva, jotta pidetään huolta siitä, että jokaisessa kunnanvirastossa virkamiehet ja päättäjät ymmärtävät sen, että heidän täytyy investoida siihen työllisyyden edistämiseen. Tämä on se keskeisin asia. Se ei ole mikään hokkuspokkustemppu, että vain siirretään sieltä rahaa vastaavasti muualle, vaan on erittäin tärkeää pitää huolta siitä, että kunnilla ja kaupungeilla on riittävät resurssit.

Me tulemme nyt tässä loppuvuoden aikana vielä tekemään lisäpäätöksen siitä, että näitä määrärahoja tullaan nyt lisäämään työllistämissetelin osalta, koska usealla alueella nämä kaikki setelit on jo myönnetty. Vakuutan teille, että seuraan erittäin tarkasti tilannetta joka puolella Suomea, miten tämä tilanne menee eteenpäin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kymäläinen, olkaa hyvä.

16.32 **Suna Kymäläinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Te olette toimillanne, esimerkiksi työttömyystuen ja asumistuen suojaosien poistamisella, tehneet sen, että olette luoneet tällaisen kannustinloukun, jolloin nuoret ovat estyneitä oman toimeentulonsa turvatakseen ottamasta sitä osa-aikaista työtä vastaan, mitä, työministeri, peräänkuulutitte muutamassa aiemmassa kysymyksessä. Esititte kritiikkiä, että täältä vasemmalta ei ole esitetty vaihtoehtoja, mutta kyllä täällä ryhmäpuheenjohtajamme Tuppurainen puheenvuorossaan nimenomaan nosti vaihtoehtoja. Me olemme myös esittäneet nuorten palkkatukeen kohdennusta sekä ensimmäisen työntekijän palkkaukseen yritykselle tukea, mutta ne eivät ole teille näinä vuosina, kun olette olleet hallitusvastuussa, vaihtoehdoiksi kelvanneet.

Kerroitte tekevänne töitä sen eteen, että Suomeen syntyy 100 000 uutta työpaikkaa. Nyt kun katsotaan, että tämä tulos on negatiivisesti toisinpäin, niin oletteko tehneet johtopäätöksen, että ne hartiavoimin tehdyt tekonne ovat olleet vääriä valintoja?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.34 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän isoon kuvaan työllisyydestä: On totta, että meillä on aivan liikaa työttömiä, ja on totta, että pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys ovat se pahin ydin, ja me teemme kaikkemme erityisesti auttaaksemme pitkäaikaistyöttömiä ja nuorisotyöttömiä.

Mutta samaan aikaan tällä työllisyysluvulla on toinenkin puoli. Suomessa on noin 2 616 000 työllistä 15—74-vuotiaissa. Se on edelleenkin korkeampi kuin yhdelläkään vuosikymmenellä keskimäärin. [Timo Harakan välihuuto] — Se on. — Meillä on todella korkea työllisyysaste. Samoin työvoiman piirissä on tällä hetkellä enemmän ihmisiä kuin suunnilleen koskaan. Siihen vaikuttavat, kyllä, hallituksen uudistukset sosiaaliturvaan, työttömyysturvaan ja siihen, että ihmiset ilmoittautuvat työvoiman piiriin. Tämä on ollut välttämätön uudistus, ja kun se talous nyt kasvaa — kun se kasvaa — ja kun niitä työpaikkoja nyt syntyy, niin meillä on työvoimaa.

Me oltiin vielä joku aika sitten tilanteessa, jossa Suomessa oli valtava työvoimapula, samaan aikaan korkeaa työttömyyttä, viime hallituksenkin aikana, mutta nyt me ollaan tehty rakenteellisia uudistuksia, [Puhemies koputtaa] jotka vievät tätä terveeseen suuntaan. Ja nyt on toivoa, koska nyt työpaikkoja syntyy.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

16.35 **Oras Tynkkynen vihr** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Ministeri Partanen, te syytätte edustajia puutteesta luetun ymmärtämisessä, kun kysyimme teiltä, miksi leikkaatte ennemmin köyhiltä lapsilta kuin hyvätuloisilta, mukaan lukien hyvätuloisilta eläkeläisiltä. Itse ainakin haluan ymmärtää ajatteluanne paremmin ja uskon, että moni muukin suomalainen haluaa. Helsingin Sanomien toimittaja kysyi teiltä haastattelussa, miksi puolue pitää sukupolvien välisenä oikeudenmukaisuutena sitä, että jo eläkkeellä olevat sukupolvet suojataan ja kaikki heikennykset kohdennetaan nuorempiin. Toimittaja jatkoi tähän: ”Tähän Partaselta ei saa selvää vastausta.” Haluaisin antaa teille nyt uuden mahdollisuuden vastata tähän kysymykseen ja siksi kysyn teiltä: miksi pidätte sukupolvien välisenä oikeudenmukaisuutena sitä, että jo eläkkeellä olevat sukupolvet suojataan ja kaikki heikennykset kohdennetaan nuorempiin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Sosiaaliturvaministeri Partanen, olkaa hyvä.

16.36 **Sosiaaliturvaministeri Karoliina Partanen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Missään nimessä en minä, ei kokoomus eikä hallituskaan ole sanonut, että me mieluummin leikataan joltakin sukupolvelta. [Saara Hyrkön välihuuto] Pitäisi olla minusta tässä salissa kaikille selvää, että kun me teemme poliittisia päätöksiä, niin me teemme niitä sen takia, että hyvinvointiyhteiskunta säilyisi myös seuraavalle sukupolvelle. Kyse ei missään nimessä ole siitä, että tätä tehtäisiin sen takia, että olisi jotenkin mielekästä leikata ihmisiltä, ei missään nimessä, vaan päinvastoin me haluaisimme luoda yhteiskuntaa, jossa kaikilla olisi mahdollisuus päästä töihin, tavoitella omia unelmiaan ja elää omannäköistä elämää eikä niin, että elämä rajoittuisi siihen, että juuri ja juuri pystytään tulemaan toimeen jonkunlaisella sosiaalietuudella. Missään nimessä ei ole siis kyse siitä, että me mieluummin teemme niin, ja siihen minä tartuin äskeisessä puheenvuorossa.

Mitä tulee sitten eläkeläisiin, niin Suomessa on myös valitettavan paljon eläkeköyhyyttä ja erityisesti naiset kärsivät eläkeköyhyydestä Suomessa. Siihen halusin ottaa kantaa ja sanoa, että eläkkeellä olevilla on vaikeuksia myös parantaa omaa tilannettaan niin, että he menisivät [Puhemies koputtaa] vaikka töihin. [Saara Hyrkkö: Entäs lapsilla?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hanna Räsänen, olkaa hyvä.

16.37 **Hanna Räsänen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Äitinä ja kansanedustajana olen todella huolestunut tästä meidän nuorisotyöttömyydestä. Ensimmäinen vaihe kuitenkin päästä sinne työelämään on valmistua ammattiin koulusta, ja nythän on se tilanne, että ammattiin valmistumisen esteenä saattaa olla se, että nuori ei saa harjoittelupaikkaa koulusta, että voisi harjoitella siihen ammattiin ja tätä kautta valmistua.

Nyt kysynkin hallitukselta: varsinkin sotealalla on korostunut tämä harjoittelupaikkojen puute, ja siellähän on kovasti ollut leikkauksia, on yt:t käynnissä ja tiukka taloustilanne, niin mitä hallitus aikoo tehdä tälle harjoittelupaikkojen puutteelle? Toki tämä ongelma on myös muilla aloilla kuin sotessa, mutta erityisesti siellä. [Vilhelm Junnila: Mitä ne keskustan päättäjät tekee?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Talvitie, olkaa hyvä.

16.38 **Tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustajalle tärkeästä kysymyksestä. Monella korkeakouluopiskelijalla on tosiaan ollut, varsinkin 2020-luvulla, vaikeuksia saada harjoittelupaikkaa. Ensin pari vuotta yhteiskunta oli kiinni, sitten aloituspaikkoja lisättiin tuntuvasti, ja meidän talous ei ole kasvanut. Nyt on myöskin monella se tilanne, että se valmistuminen venyy.

Meillä on rahoitukset harjoittelukorvauksiin. Niitä on sosiaali- ja terveysministeriön puolella, ja ne rahat riittävät. Me olemme pitäneet pyöreän pöydän, käyneet läpi ihan järjestelmätason muutoksia, hyvinvointialueiden kanssa on keskusteltu, yksityisiä yrityksiä, säätiöitä on kutsuttu myöskin mukaan. On tullut erilaisia alustoja, joissa voivat esimerkiksi kaikki julkiset toimijat ja yksityiset kertoa harjoittelupaikoista, elikkä henkilöllä on mahdollisuus paremmin saada.

Nyt me ollaan myöskin viimeisen kuukauden aikana työministeri Marttisen kanssa käyty läpi sitä, voisiko tätä työllistymisseteliä käyttää näihin harjoittelukorvauksiin. Siitä lakiesitys lähti viime viikolla lausuntovaiheeseen. [Puhemies koputtaa] Se tarkoittaisi sitä, että alle 30-vuotiaiden korkeakouluopiskelijoiden harjoitteluun [Puhemies koputtaa] voisi saada 3—6 kuukauden harjoittelukorvauksen tällä työllistymissetelillä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri, nyt aika on käytetty. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

16.40 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Silloin kun me tämän nuorten tulevaisuutta koskevan välikysymyksen teimme, niin suurin piirtein siihen aikaan, arvoisa hallitus, te sanoitte, että koettakaa nyt, nuoret, vain kestää nämä heikennykset teidän työmarkkina-asemaanne, kyllä ne työpaikat sieltä syntyvät. Eivät syntyneet. Sitten kun nuoret kysyivät, missä ne työpaikat ovat, te sanoitte, että odottakaa, kun talous lähtee kasvuun, niin kyllä ne työpaikat sieltä tulevat. No, nyt ollaan saatu tietää, että Suomen

talous on saanut vetoapuja vuoden 24 jälkipuoliskolta, ja työttömyys on jatkanut pahenemistaan, ja meillä on nyt todella siis ennätysmäinen työttömyys ja myöskin nuorisotyöttömyys. Näettekö te mitään yhteyttä teidän omilla päätöksillänne tähän karmeaan nuorisotyöttömyystilanteeseen? Esimerkiksi sen, että te kielsitte palkkatuen järjestöissä juuri silloin kun yrityspuoli meni tukkoon, ja nyt tänä syksynä tässä tilanteessa te tämän työllistymissetelin kanssa sen uudelleen annoitte. Tai kun me sanottiin, että osa-aikatyön ehtojen heikentäminen heikentää nuorten työllisyyttä. [Puhemies koputtaa] Arvoisa työministeri, onko mitään, mitä olisitte voineet tehdä tällä hallituskaudella toisin, jotta tämä karmea tilanne olisi vältetty?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Muistutan kaikkia edustajia yhden minuutin aikarajasta. — Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.41 **Työministeri Matias Marttinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Voin vakuuttaa edustajalle, että kun tätä virkaa hoitaa maan hallituksessa, niin siihen suhtautuu kyllä äärimmäisellä nöyryydellä ja pyrkii tekemään joka päivä myös enemmän ja lisää taas meidän suomalaisten hyväksi ja meidän nuorten hyväksi.

Tosiaan siis työllisyyden käänne tapahtui jo siinä vuoden 22 ja 23 vaiheessa, elikkä kun hallitusohjelmaa rakennettiin, niin tosiasiassa oli käynyt jo niin, että käytännössä se taloudellinen pohja ennen kaikkea johtuen kansainvälisen tilanteen muutoksesta ja siitä epävarmuudesta aiheutti vastaavasti isoja ongelmia myös maan hallitukselle. Tämä on vain nostanut sitä vaikeuskerrointa, missä ajassa näitä päätöksiä on jouduttu tekemään.

Otitte esille palkkatuen tilanteen. Aiemmin palkkatukea on myös käytetty sillä tavalla, että sen vaikuttavuus on ollut äärimmäisen heikkoa. Me tiedämme myös tutkimustulosten perusteella, että kun palkkatuki myönnetään yritykseen, se mitä todennäköisimmin johtaa myös työllistymiseen. [Puhemies koputtaa] Meidän täytyy myös käyttää tässä tilanteessa näitä julkisia työkaluja vaikuttavasti, eikö niin? Ei tempputyöllistäen, vaan ennen kaikkea vaikuttavasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

16.43 **Markus Lohi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtava nuorisotyöttömyys on yhteiskunnallinen ongelma. Se on nuorelle ja kelle tahansa, joka joutuu työttömäksi, taloudellinen kriisi, mutta sen lisäksi se voi olla henkilökohtainen kriisi. Se lisää näköalattomuutta, osattomuutta yhteiskunnasta, ja pahimmassa tapauksessa nuori voi syrjäytyä.

Keskusta on nostanut esille sen, että tässä tilanteessa, kun on näin valtava työttömyys, meillä ei olisi varaa jättää ketään syrjäytymään, ja osana sosiaaliturvan kehittämistä me voisimme kehittää sitä osallistavan sosiaaliturvan suuntaan niin, että jokainen osallistuisi kykyjen mukaan ja ketään ei jätettäisi yksin, ei annettaisi kenenkään yhteiskunnassa syrjäytyä. Tämä on erityisen tärkeää nyt, kun meillä tekoäly tuo tätä, niin kuin täällä on tullut esille, työelämän murrosta. Nyt kysyn arvoisalta sosiaaliturvaministeriltä: mitä mieltä te olette tällaisesta keskustan esityksestä, eli pitäisimme kaikki mukana, osallistaisimme kaikki ja kehittäisimme sosiaaliturvaa myös siihen suuntaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Sosiaaliturvaministeri Partanen, olkaa hyvä.

16.44 **Sosiaaliturvaministeri Karoliina Partanen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mainitsin tästä sosiaali- ja terveysministeriön virkapuheenvuorosta, ja siellä kyllä nostettiin tällaista samanlaista ajattelua hyvin vahvasti esille. Elikkä meillä on valitettavasti se tilanne, että meillä maksetaan tukia ja välttämättä aina emme pysty oikein parhaalla mahdollisella tavalla kysymään nuorilta tai muilta sosiaaliturvan saajilta, miten heillä menee ja mitä heille kuuluu. Meidän tarvitsisi saada järjestelmää siihen suuntaan, että sen tuen lisäksi ihmisille tulisi hieman enemmän velvoitteita, hieman enemmän sellaista, että pystyttäisiin oikeasti auttamaan ja kysymään, miten ihmisellä menee ja mitä hän tarvitsisi. Tämä oli kyllä siinä virkapuheenvuorossakin otettu selväksi seuraavaksi suuntaviivaksi, mihin sosiaaliturvaa pitäisi entisestään kehittää.

Tällä kaudella olemme toki tehneet sosiaaliturvan muutoksia siihen suuntaan, että olemme tehneet myös sosiaaliturvasta velvoittavampaa, mutta otetaan yhä enemmän näitä askelia tulevaisuudessa, ja seuraavalla hallituksella on tähän oiva mahdollisuus.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

16.45 **Timo Furuholm vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen valtavat sosiaaliturvaleikkaukset osuvat moniin valmiiksi heikommassa asemassa oleviin suomalaisiin. Erityisesti nuoret kärsivät tällä hetkellä sekä työttömyydestä että hallituksen leikkauksista. Nuoret miehet korostuvat toimeentulotuen saajissa. 20—24-vuotiaat miehet olivat viime vuonna suurin yksittäinen toimeentulotukea saanut ryhmä. Myös toimeentulotuen perusosan alentamisuhan piirissä miehet ja nuoret ovat vahvasti edustettuina. Tässä joukossa on monia, joilla ei ole työtä eikä muuta ensisijaista etuutta ja joiden ongelmat eivät ratkea sillä, että viimesijaista toimeentuloa leikataan. Näin miestenpäivän keskellä kysynkin ministeri Partaselta: kuinka nämä nuoret miehet saadaan toimeentulotuelta koulutuksen, palveluiden ja työn piiriin sen sijaan, että heidän jo valmiiksi niukkaa toimeentulotukeaan leikataan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.46 **Työministeri Matias Marttinen** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, herra puhemies! Kiitoksia edustajalle hyvin tärkeän asian esille ottamisesta. Tähän itse asiassa, mitä tässä kuvasittekin, viittasin jossain puheenvuorossa jo aikaisemmin, elikkä työttömyyden kasvun taustalla näkyvät myös henkilöt, jotka ovat olleet jo poissa työelämästä, kuten vaikka monet nuoret miehet, jotka ovat olleet toimeentulotuella, mutta taas vastaavasti voi sanoa suoraan myös niin, hyvät edustajat, että heidät on myös aika pitkälti jätetty oman onnensa nojalle sinne kotiin. He eivät ole olleet kuitenkaan vastaavasti työllisyyspalveluiden piirissä eivätkä koulutuksen piirissä. Minä pidän erittäin hyvänä uudistuksena sitä, että heillä on ollut velvoite nyt hakea sitä ensisijaista etuutta, mikä tällä hetkellä suurimmissa kaupungeissa nostaa kyllä nuorisotyöttömyyttä. Elikkä heidät saadaan taas vastaavasti niitten palveluitten piiriin ja toivottavasti mahdollisimman moni heistä myös koulutukseen, työharjoitteluihin ja sen kautta kiinni siihen aitoon, hyvään elämään, koska meidän täytyy pitää huoli siitä, että joka ainoalle nuorelle voidaan rakentaa hyvä elämä tulevaisuuteen, ja siinä nimenomaan se, että he pääsevät koulutuksen piiriin ja palveluiden piiriin, on äärimmäisen tärkeää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Haatainen, olkaa hyvä.

16.48 **Tuula Haatainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuonna 2023 hallitus käynnisti työnsä ja lupasi työtä, mahdollisuuksia ja uskoa tulevaisuuteen. Kun tuli vuosi 2024, tulevaisuususko oli romahtanut, ja se oli meille kaikille suunnaton järkytys. On selvää, että olisi pitänyt tehdä jotain.

Nuorisotyöttömyyden seuraukset me tiedämme: ne jatkuvat sukupolvilta toisille. 1990-luvun laman seurauksia me näemme perheissä edelleenkin jo kolmannen sukupolven työttömyytenä, ja me emme varmasti halua tällaista kierrettä.

Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnassa valmisteltiin sukupolvivastuulaki, jonka allekirjoitti 125 kansanedustajaa yli puoluerajojen. Sen tavoitteena on turvata myös nuorten ja tulevien sukupolvien oikeudenmukainen kohtelu. Meidän kaikkien tehtävänä olisi nyt katsoa pidemmälle ja varmistaa, että me emme todellakaan riistä tulevaisuutta nuortemme käsistä. [Puhemies koputtaa] Arvoisa hallitus, eikö tämän työn voisi nyt käynnistää [Puhemies koputtaa] jo teidän työnne aikana? Vielä on viisi kuukautta aikaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.49 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edelleenkin kiitän eduskunnan tulevaisuusvaliokuntaa ja eduskuntaa siitä työstä, mitä on tehty, kun on pohdittu nuorten tulevaisuutta ja siihen liittyvää mahdollista lainsäädäntöä. Minusta on aivan selvää, että se mietintö, joka on jätetty, on arvokas ja se on seuraavien hallitusneuvottelijoiden käytössä. Hallitus on omalta osaltaan antanut selonteon eduskunnalle ja luonut pohjan tälle työlle, ja tämä on erittäin pitkäjänteinen, valtava uudistus.

Mutta kyllä vielä haluan palata tähän kyselytunnin varsinaiseen kysymyksen aiheeseen, johon viitattiin tässä: Te ette nähneet sitä, että talouden käänne on tapahtunut. Te ette nähneet talouden käännettä 24, te ette nähneet sitä 25, vaikka se oli tapahtunut. Se kantaa, ja paremmat työllisyysluvut ja tulevaisuudenusko seuraavat perässä. Ilman talouden käännettä tämä työllisyystilanne ei nuorten eikä muidenkaan osalta ratkea koskaan. Sen tähden nyt se, mitä me olemme saaneet aikaan, on vahva talouden kasvu ja työllisyyden käänne. Se on parasta tulevaisuustyötä Suomelle, nuorille ja toivoa työttömille.

Kysymyksen käsittely päättyi.